

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO

PERLA, 2.—REUS
TELÉFON NÚM. 168

NO'S RETORNE NELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Añy XIII

Núm. 101

Reus, dimecres 1 de Maig de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

REUS. : Ptes. 1'50 al mes.
Fora. : > 4'50 trimestre.
Estranger. : 9'—

Número solt 5 cèntims

EL PRIMER DE MAIG

LA NOSTRA ADHESIÓ

Les religions positives, els partits polítics amb algú contingut ideològic, les secces i els agrupaments que han assolit arrels en el pensament humà, tots tenen les seves fetxes memorables. S'honora als precursors i als apòstols, als herois i als màrtirs. Se commemoren les efemèrides gloriose, que són les fites que marquen en la història de cada partit, agrupament o religió la vía feta per llurs idees, o simplement els va-i-vens que aquestes han dibuixat a través dels temps.

La classe obrera, organitzada i conscient, no podia ésser una excepció en aquestes humanissimes pràctiques. Pero la classe obrera ha fet més que els partits polítics no careixents d'idealitat. La classe obrera, no sols honra als seus apòstols i als seus màrtirs, als precursors i als herois; no sols commemora amb la fe de l'il·luminat les dates gloriose de la seva feixuga ascenció vers el cim d'una més perfecta organització social, sino que, per endavant, s'extasía contemplant la sublim visió d'una nova era de pau i fraternitat. El Primer de Maig, la Festa del Treball, és la cristal·lització, la concreció dels anhels su-

prems de lliberament del proletariat, exterioritzats repetidament en forma energica, impremitiva i conscient.

L'ideal del proletariat ha esdevingut religió. Pero mentres les religions positives preparen el benestar d'ultratomba matant les manifestacions de virilitat en aquesta vida terrena, propagant les excelencies de la mansuetud com a mitjà el més eficaç per a conquerir un seient en el regne del Cel, el socialisme, religió del pervindre, forja, al contrari, homes energics, cisella la seva ànima i va capacitant al proletariat per a arribar, empenyent i encarrillant la evolució, per etapes progressives, a desterrar per sempre més totes les injustícies i desigualtats de la terra, fent que tots els homes tinguin seient en el banquet de la vida i que la equitat més absoluta sigui la suprema i única llei.

Avui celebra la classe obrera, per 29 vegada, la seva Festa simbólica. FOMENT, portaveu d'un partit d'esquerra, obert a totes les evolucions progressives del pensament humà, s'associa una vegada més a la Diada obrera, que és bella i feconda promesa de benesses.

LA REDACCIÓ.

Meditem...

Quatre anys de guerra! Quatre anys que els obrers celebrem la Festa del Treball, festa de pau i fraternitat, amenitzada per les màcabriques estridències d'una guerra crudelment implacable!

L'estrenye's la mà els obrers per damunt de les fronteres, ha esdevingut, no una utòpia ni un tòpic, sinó un sarcasme sagnant. Avui és l'estrépit dels canons, són els gemecs esglaïadors dels moribonds, lo únic que traspassa les fronteres; pero aixuriant l'amor, la germanor; sembrant odi i espant.

La guerra ha vingut a fer necessària la revisió de moltes valors. Per això aquest Primer de Maig convida, més que cap altre, a la meditació. Ningú té dret, per altra part, al regotzig, quant hi ha tants que sufreixen les horribles i irreparables conseqüències d'aquesta guerra inhumana i sense precedents.

Aquest Primer de Maig deu ésser per als obrers, abans que tot i per damunt de tot, un acte d'affirmació de nostra solidaritat, de protesta fulminant contra els que han descapellat aquesta guerra extraordinàriament ferotge, de implacable hostilitat contra el militarisme brutal, principal culpable de la catàstrofe mundial que presenciem amb esglai. Pero no s'oblidi tampoc que aquesta estupenda carniceria, com totes les carniceries humanes que registra l'història, és una conseqüència fatal de l'estructura imperfecta de la societat, que ta que germinin, s'alimentin i creixin els antagonismes i els odis entre els humans. Laborar per una organització social més justa, més humana i equitativa, és, per tant, la protesta més eficaç i il·lògica del proletariat contra tan horripilants desgavells.

Fem que aquest Primer de Maig sigui la exteriorització dels nostres puríssims anhels de deslliurança; però meditem sobre els problemes

que ha posat de relleu la gran guerra. Que si no han canviat la cara de la nostra guerra, de la guerra social, han fet que el proletariat, al batallar per la solució de la greuissima qüestió social que tan directament l'afecta, no sigui, com fins ara, tan simplista en les seves concepcions.

MARCIAL BADÍA.

Ingratitud

Ingrata! Aquest és el calificatiu que al nostre entendre mereix la classe obrera reusenca. Ingrata, sí; perque mentres ella avui gaudirà de les delícies de la Primavera, ubriagant-se d'alegria pels bils cims de les muntanyes, respirant a plé pulmó els aires sanitoses del camp, restarà privat de sol i de llibertat un dels seus més abnegats defensors, qui, per lliberar-la de l'esclavatge en que viu sotmesa, es troba empressoat en les fosques celades del castell de Pilats, de Tarragona.

No hi tenia dret aquest any la classe obrera de Reus a passar en el camp la seva diada, la festa imposta pels treballadors. Lo menys que podia, que devia fer—segons nostre lleal entendre—era organitzar algun acte públic que, a l'ensmps que d'adhesió al company Mestres, servís per a unir la seva veu de protesta a la de tot el proletariat ibèric, que avui exterioritzarà els seus sentiments de solidaritat amb els qui, com el company Mestres, continúen encara en les ergàstules, víctimes de la repressió dictadista.

Amnistial amnistial, clamarán avui els obrers de tots els pobles de la Iberia. I els treballadors de Reus, que tenen un company privat de llibertat, aniran a celebrar al camp, com una festa més, la Diada del Treball...

M. R.

E pur si mouve!

Ha sofert un paréntesi de temerosa foscuria l'actuació de les forces esquerranes de Catalunya; mes, afortunadament, guspiraja, allà en l'horitzó de les nostres esperances, l'auba d'un fervorós resurréxit.

Malgrat la depauperant neutralitat a la que ha vingut sotmesa la col·lectivitat, fiant al segnat conflicte,—a ras del qual, es ventila una fortíssima revisió de valors morals, que engendrarà indubtablement un canvi essencialíssim en la organització de la societat,—de fet, el neutralisme, no ha pas resat per l'acció espiritual del nostre poble. En el fons del paorós topament hi batega l'acció d'una forta essència d'espiritualitat. L'ànsia renovadora que constitueix la síntesi de la nostra època, brega denodada amb els elements retardataris, quins oposen al seuavenç la terrible força del veill *status quo*, amparat en la muralla troglodítica de la tradició i del bon sentit.

Des de llarc temps—i a l'hora present sobretot—els organismes d'esquerra a la patria nostra, salten al buid desatoradament, sense un principi que els informi, sense un fi que justifiqui la propia raó d'ésser. Esmaperduts per la manca de contingut espiritual que els informi, generen àridament son desprestigi, laborant en un pla d'absoluta inconsciència per a fer més ferma i patent la insignificància del seu valor representatiu davant el quadro format per l'element de dreta, genuí representant de la inamovilitat; veritable força estatal segons la vella escola; obstacle atapit d'interessos creats, destinat a impedir avui, i a retardar demà, la evolució que fatal i efectivament ha de produir-se. Que està ja produint-se entre nosaltres!

Valiosos elements, homes rublerts d'un alt sentiment, possessors de fina susceptibilitat espiritual, han contemplat esglaïats la caòtica faisó

presentada per les forces populars en les lluites de tot ordre—planteades darrerament—. Ha mort el sentit d'espiritualitat, en el poble! Vivim sotsmaesos a un xoc materialisme!—han exclamat.

—No, que viu ferma i prepotent en l'entranya del poble, l'espírita substància. Interpreteu-lo; doneu-li un contingut de veritable revolucionarisme moral, i el veureu ressorgir àrdidament. Lliureu-lo de la vividoria política a l'ús, quina, amparada en abstractismes ha malmés l'energia popular sense conduir-la a res enlairat i substancial. Lliureu-lo de les xorques banderíes que'l sotmeteren a un caciquisme roig sens entranyes, quin, posat al servei de passions inconfessables, resulta arma eficaç pels designis de la nostra burgesia contemporània, ribetejada de sediments mitgevals. Lliureu-lo d'un predomini truhanes, qui, amb careta anarquitzant, i d'acord amb l'element mal jant d'una policia rufianesca, és la base de totes les perturbacions, a l'hora que actua de mirallat que atrau els baixos instints de la multitud, impedint-li seguir raudament, lleugerament, el viarany que ha de conduir-la a la fita de redempció...

Nosaltres, fondament nacionalistes, com a catalans, ruberts d'un alt sentit socialitzant, com homes capacitats del valor de la propia condició tenim fitada la confiança del nostre cor, en la figura venerable que ha de conduir-nos a la lluita: Per a la vella antologia política, el capdill nostre, no és home aprofitable, perque... *no és prou polític*. Per nosaltres, que aspirem a veure incorporats a la pública actuació els més preuats dons de la sinceritat i dignitat ciutadanes, és l'esperança en un proper ressorgiment de les forces d'esquerra a Catalunya, perque és sincer, té una ànima gegantina, és un esperit obert a les necessaries evolucions, i sobretot, amics, és hom exponent de honradesa i valor ciutadans.

Parlem d'En Francesc Macià i Llusá.

I a l'entorn d'ell, encarnació vivent de la nova modalitat espiritual que nia entre nosaltres, caminem confiats, respirant a pulmons plens una forta alenada d'optimisme; sentint, en mig la fosca desorientació present, absoluta seguretat en un pervindre explendent per a les nostres aspiracions, per a les nostres creences. Aixís, al constatar l'expressió de pessimisme ambient, del cor ens puja als llavis la toçuda expressió de Galileo: *E pur si mouve!*

J. TERMES VILAPLANA.

La Festa del Treball

Primer de Maig! Era en aquesta data, plena de poesia, en que els obrers de tot el món paraven les tasques i, amb els braços cansats, deixant les eines, s'estrenyien en abraçada de solidaritat i germanor. Vibraven en l'aire de la dolça Primavera els cants de justícia i esperança. Les banderes triomfantes il·luïen en l'or del sol ardent,

Aquella ona obrera de força incontrastable, era l'exèrcit universal del treball que's movilitzava, en aquell dia, per a proclamar les seves reivindicacions fent front a tota l'existència social endegada a les velles institucions, a les rutines, als interessos de egoisme, a les ignoràncies...

L'actualitat tràgica del món ha transformat aquell exèrcit obrer en varis i distints exèrcits que avui encara resten escampats sobre els camps de batalla, a l'impuls dels ideals nacionals que planen sobre Europa; la realitat humana ha borrat el quadre ideològic, plé de belles tonalitats que oferia el món en aquesta diada, cantant l'Internacional. I mentres la tempesta de metralla es descapdella crudel per les grans transformacions polítiques i socials de l'esdevenir, aquell esperit col·lectiu dels obrers

resta emmudit en el dia esplendent de la Festa del Treball.

En aquesta jornada l'única aspiració que vibra, és la lliberació dels pobles.

El concepte de Patria s'ha imposat en tots els dogmes.

J. BORRÀS i BRUGET.

El problema obrer

La millor manera de commemorar enguany el Primer de Maig, la festa universal dels treballadors, no crec que sigui recordant la data en que s'implantà la mateixa ni per qui fou implantada. Avui la celebren tots els obrers i tots sabem també que és el dia en que'l proletariat protesta com un sol home dels vexàmens i explotació de la burgesia.

Enguany, els obrers, devem fixar-nos en l'abandó, millor dit, en el menyspreu amb que se'ns considera per part dels de dalt—no cal citar quins, precisament—. Ni governs, ni empreses, ni patrons, deixant a part unes rares excepcions en aquests últims, se fixen de ja manera com vivim actualment els obrers. De continuar així, no sé pas on anirem a parar.

I de qui és la culpa? Tots tenim nostra part d'ella: explotadors i explotats.

Els primers, sobre tot les grans empreses, que s'han fet mil·lionaris amb la maleïda guerra, no s'han fixat o no s'han volgut fixar en el malestar obrer, vorer a la miseria, i mentres s'han anat encarint els articles alimenticis i de vestir, d'així tal manera, que no son assequibles al nostre alcanç, ells han anat omplint llurs arques a costa de tots nosaltres i dels que no compten més que amb un ingrés metàlic mesquí i molts cops vergonyós de donar i de rebre.

I'ls segons! Aquests, que som nosaltres, els proletaris, patim l'actual estat de coses per nostra resignació morbosa, pel nostre atuisme,

per la manca d'organització i per atendre més a altres interessos que als de nostra classe, de les nostres organitzacions, i per la falta de no saber unir-nos obrers contra plutòcrates i conservar aquesta unió que deuria existir sempre als tallers, fàbriques, comerços, despatxos i demés, per a demostrar-la d'una manera activa en tots, absolutament en tots els actes de la nostra vida.

Heus aquí perquè subsisteix i subsistirà aquí, en l'Estat espanyol sobre tot, el problema obrer.

No esperem dels de dalt lo que no sapiguem exigir els de baix. Que'l que no té ni sent necessitats, no sap trobar-les en el pròxim. Units i sempre enlairos la senyera de les nostres reivindicacions, trobarem entusiasmes i podrem lluitar amb la seguretat de vèncer; cosa que no succeirà mentres no estiguim organitzats en col·lectivitat de resistència els uns, i no segueixin altres viaranys més positius i més pràctics els altres que estan organitzats.

Carles Marx, el famós socialista i pensador profund, ja ho digué:

«La reivindicació dels obrers, ha d'ésser obra dels obrers mateixos».

No oblidem, doncs, aquestes paraules jamai tan dignes d'ésser aplicades com en els moments actuals, en que tota la nostra suor i la nostra miseria es converteix en munts d'or per a altres.

F. M. S.

Ciutat, 1.er de Maig 1918.

Primer de Maig

Al meu bon amic En Ricard Ferraté Gili, qui és una esperança per als futurs dies del Socialisme.

La campana del treball, no ha cridat amb planys de mansuetut als obrers...

El ressó del mall sobre l'enclusa, no s'ha deixat sentir al compàs rutinari de cada dia...

I la sirena no ha brunzit, com tampoc la fornal no ha guspirejat...

El poble, ha permanescut quiet, imposador, sever i dominant, i és que avui, plana la força d'una organització mondial.

Heu's-aquí la nostra senyera: la emancipació de l'individu, per l'extensió d'una col·lectivitat que pena i es plany; que plora llàgrimes de fel, mentres a espalles dels més humils i de la pleb resignada van creixent els comptes corrents dels domenyadors: la burgesia.

Avui no's plany amb el gemec de cada dia; la màquina que xucla la salut del resignat, avui no roda l'embarrat, que estreny la garga mella i rebla als mansos com ferms puntals, a mena de Prometeu, sobre la roca...

Tot calla... Tot s'imposa amb un cant que tramonta les fronteres, tenyint el plor d'uns quants milers de mutilats de la guerra... Quatre anys, quatre anys que vé la festa del Treball, i el món permaneix abocat com una fera, mentres en les llars van minvant els puntals de la família.

...La fera imperialista sent neguit de sang, i celebra un orgiasme, ont el platxeri s'aboca per arreu. En nom de la raó i la justícia més xorca del món, l'*au-fenix kaserista* va tacant la fulla de la Historia.

Avui s'encén la foguera i sols segella l'amor al treball, l'estampit del canó que s'imposa pitagòric! La festa del treball, mostra un pesar; la festa dels emancipats, troba a mancar la comunitat d'un cant armoniós, i que l'Internacional faci brollar l'amor dels fills de la terra que feonda i escampa el fruit com un mannà que conforta l'esperit.

Quan bell n'esdevindria un cant de perfecció, enllaçant la voluntat dels uns als altres!

El simbolisme d'aquell pacient Nathaniel escampava l'encant d'aquests mots:—Que Renaixi la pau i que tothom s'estimil

Que'n vinguin de primers de Maig, que'n vinguin! Mes que ens portin l'encant d'una emancipació, d'una magnificència nova; que ens acaroni el regust d'una vera solució dels problemes obreristes.

Cal emancipar-se. Cal volgues viure!

Intercedim perque vingui l'hora de la justicia i solucionem el problema de la nacionalitat d'aquesta terra opresa.

Cal solucionar el problema de les nacionalitats i les qüestions econòmiques, satisfent l'anhel del poble que pena.

A Catalunya, més que un problema de qüestions econòmiques, solucionant-ho, satisfent únicament a la burocracia, hi ha la pleb que demana pa i els seus fills malaltícos que no porten vestit... aquest és un ver problema!

En record de l'eminent sociòleg En Martí i Juliá, fem resonar en els àmbits del nostre cel amorosíssim, la veu vibrant de: Catalunya, Catalunya i Catalunya; Socialisme, Socialisme i Socialisme. Aqueixa és l'encarnació veritat del poble!

Avui no ha cridat al treball la ranquillosa campana... avui no ha cridat clamorosa la màquina que cruaix, com fera, que, a l'en temps de donar pa, mostra les genives com un moloc, per aixafar les fibres sangloses dels sers malalts, per l'antihigiènica sala del taller.

Cal esperar una diada del treball, amb més esplendors, amb joia més immensa que aquests darrers quatre anys, de la desfeta mondial, on se barallen germans contra germans.

S. TORRELL i EULALIA.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS ILTRES. COL·LEGI DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent. de 11 a 12 i de 16 a 18

SECCIÓ OFICIAL

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 30 ABRIL

NAIXEMENTS

Josep Maria Grau Ducha.—Joan Baldrich Murtró.—Ramón Mort Motguió.

DEFUNCIONS

Antonia Balagué Piñol, 65 anys, Germanetes Pobres.—Jaume Sabater Roig, 61 anys, Monterols, 27.—Teresa Gispert Ferré, 80 anys, C. camp, 116.—Bonaventura Gené Andreu, 78 anys, Santa Agna, 29.—Antonia Ferrando Carnicé, 44 anys, A. Robuster, 3.—María Teresa Nolla Llagostera, 15 mesos, Llovera, 58.

MATRIMONIS

Nicolau Albero Serna amb Rosa Sanahuja Mesalias.—Josep Llurba Aulés amb Maria Sardá Palau.—Joan Sans Savé amb María Amigó Barrull.—Miquel Grau Expósito amb Mercé Figuerola Tribó.—Joseph María Cort Vernis amb Isabel Figuerola Porqueras.

Institut general i tècnic de Reus

A N U N C I

Curs de 1917 a 1918.—Ensenyança oficial.—Drets académics

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes de dita ensenyança abonarán des del 1 de maig al 19 del mateix, en els dies laborables, els drets de examen i académics en la forma següent: Per cada assignatura quatre pessetes en paper de pagos i tants timbres móvils més un com assigüatures comprenGUI la inscripció de matrícula. Si alguna de les assignatures fos Gimnasia, Dibuix i Caligrafia abonarán per aquesta tres pessetes en paper de pagos i una en metàlic, més lo anteriorment citat.

Les matrícules d'honor estan exentes de tot pago.

Al satisfer els drets expressats, els alumnes entregaran el resguard provisional de matrícula que tenen en son poder.

Hora de despatx de 10 a 11.

D'ordre del M. I. Sr. Director.

Reus 16 d'abril de 1918.—El secretari, F. Cabré González.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

		A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°.	747.5	747.6	
TERMÓMETRE	Màxima Sol... Ombra	28.2 21.7	
PSICRÓMETRE	Màxima Sol... Ombra	8.3 16.3	18.2
	Idem humit.	12.0	13.1
	Humitat relativa de l'aire.	64.2	55.0
ANEMÓMETRE	Tensió del vapor acuós...	8.8	8.6
	Direcció del vent.	O	O
PLUVIÓMETRE	Velocitat del vent.	111.	58.
EVAPORÍMETRE	Estat del cel.	5.2	2.9
	Ras	Ras	Ras

El partit de campionat comarcal que havia de tindre lloc el passat diumenge a Sitges, entre el Racing, de dita ciutat, i el Vilanova, no pogué efectuar-se per incomprendència del jutge que havia d'arbitrar dit partit.

Per a demostrar l'interés que havia entre els vilanovins per aquell encontre, sols consignarem que amb els equipiers arribaren a Sitges més de 500 aficionats.

L'empresa del Teatre Fortuny anuncia per a avui, tarda i nit, grans sessions de cine, quin programa estarà compost d'interessants pel·lícules de les millors cases productores.

CARN

de moltó i vedella se'n ven als següents llocs i als preus que's detallen:

LLOCS de VENDA

VEDELLA: En les taules de les Carniceries públiques, número 25, de Josep Salvat; núm. 12, de Remigi Barbarà, i núm. 13, de Joan Malet, i en les tendes de Santiago Trillas, carrer de Jesús núm. 21, i Paula Boleda, carrer de Jesús, núm. 29.

MOLTÓ: En les ciutades tendes; en la de Agna Ferrer, carrer de la Mar núm. 34, i en les taules de les Carniceries públiques, de Josepa Madurell, Magdalena Gené, Paula Cort i María Josa.

PREUS

Moltó la terça a pessetes 1'60
Vedella la terça a pessetes 1'20
Id. sense os la terça a pessetes 1'60

Avui estarán obertes les Farmàcies següent: Punyet, Llovera, 47, 49 i 51; Vallverdú, Plaça del Castell; Suazo, Arraval alta de Jesús, núm. 46.

Segons llegim en els diaris locals, la Companyia de Tramvies de Reus a Salou, des d'avui tots els diumenges i dies festius posarà en circulació un tren que sortirà de l'arraval a les 10'25 i altre que sortirà de Salou a les 11'20.

Ens complavem en reproduir aquesta notícia per interès públic.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat
Arraval Sta. Agna, núm. 57
Valors - Cupons - Camvis - Giros
Pago de tots els cupons venciment Maig pròxim.
Compra-venta de valors.

El jutjat d'instrucció d'aquest partit cita a Josep Ferré Constantí (a) Rabassó, i Caritat Masip (a) Pequeña, per a que declarin en causa sobre furt contra Pere Gras Figueras.

Ans d'ahir a la tarda, realitzant treballs de comprovació en una instal·lació elèctrica, l'enginyer de Obres públiques de la província don Jacinto Martín Prat, rebé una tant forta descàrrega elèctrica que li produí la mort a les poques hores.

El fet ocorregué en la finca que en la partida denominada La Pineda, distant uns tres kilòmetres de Tarragona, posseeix l'ex-senador senyor Balcells.

L'infortunat Martín era gendre del general-governador de la província don Carles Palanca.

Amb un escullit programa avui en la Sala Reus s'hi celebrarán grans sessions de cine.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Pagueu els cupons Deuda Amortizable 5 per 100 venciment 15 de Maig, Catalana Gas 6 per 100, Energia Elèctrica 5 per 100, f. c. Sarrià 6 per 100 venciment primer de maig.

Don Tomás Salvadó Alsina ha sol·licitat permís per a instal·lar un motor elèctric d'un cavall de potència per a sa indústria de coureteria que té establerta en els baixos de la casa número 21 del carrer de Sant Joan. L'alcaldia ha acordat publicar-ho a fi de que les persones interessades puguin presentar ses reclamacions dintre del plaç de deu dies.

Es objecte d'elogis per les persones coneixedores d'ell, el fet de que, havent trobat don Lluís Nolla, veí de Vinyols, una cartera, en un dels carrers d'aquesta ciutat, practicà averiguacions per a venir en coneixement de qui fos el dueño de la mateixa, i, havent resultat que perteneixia a un comerciant de Morell, li entregà immediatament, junt amb la cantitat de dos mil pessetes en bitllets de banc, que contenía dita cartera.

Durant la passada setmana foren embarcats en el port de Tarragona per a l'extranger 522 bocois de vi, 300 sacs de castanyes, 656 sacs d'avellana en gra, 763 sacs d'ametlla i 12 barrils de mel.

Els genres desembarcats han sigut els següents 955 bocois buits procedents de Cette, 170.000 kilos de sal procedents de Sant Carles de la Ràpita.

En el favarescut cinematògraf Kursaal s'hi celebrarán avui seleccions sessions, en quin programa hi figuren pel·lícules de gran mérit artístic.

Avis.—Poso en coneixement dels lectors dels periódics «El Noticiero Universal» i «El Liberal», edicions de la nit, que si volen llegir los tant prompte són arribats a aquesta ciutat, se serveixin comprar-los tots els dies a la Plaça Prim, abans de les deu de la nit, car si s'hi sotscriuen, no els rebrán fins una hora més tard.

El corresponsal, Josep Borrell.

Ans d'ahir al cap al tard ingressà a l'Hospital de Tarragona el guarda barrera del ferrocarril del Nort, Tomás Ferrer Roig, de 30 anys d'edat, casat, natural de Vilavert, a qui enrotllà una màquina en la pròxima estació de Vilaseca, causant-li contusions en el pit, de pronòstic reservat.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny
Grans sessions de cine per a avui.
Preus i hores de costum.

Kursaal
Grans sessions de cine per a avui.
Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Ferrocarrils

Servei de trens que regeix des de l'^{er}. de juliol de 1915

De Reus a Barcelona

Surts 5'03 per Vilanova;	arriba 8'48 m.
" " Vilafranca;	" 9'38
" 7'25 "	" 9'23 e.
" 8'49 "	" 13'27 m.
" 14'13 "	" 17'42 c.
" 17'16 " Vilanova	" 21'44 o.
" " Vilafranca	" 20'37

De Barcelona a Reus

Surts 5'26 (tras. Roda);	arriba 9'23 m.
" 9'20	" 12'47 c.
" 15'23	" 19'24 m.
" 19'49	" 21'53 e.

De Reus a Tarragona

Surts 9'57	arriba 10'30 m.
" 12'54	" 13'27
" 14'30	" 15'05 m.
" 18'08	" 18'35 c.
" 20'50	" 21'34 m.

De Tarragona a Reus

Surts 7'35	arriba 8'10 c.
" 12'17	" 12'53 m.
" 16'36	" 17'14 m.
" 19'25	" 20'03 m.

De Reus a Falset i Mora

Surts 7'17 surt 9'27	arriba 10'15 m.
" 10'41 " 11'19	" 11'14
" 13'17 " 14'24	" 14'58 c.
" 16'30 " 18'57	" 19'47 m.
" 19'47 " 21'11	" 21'47 m.
" 22'01 " "	" 23'05 e.

De Mora i Falset a Reus

Surts 6'13	arriba 7'17 e.
" 6'30 surt 7'42	" 8'39 m.
" 7'01 " 8'43	" 10'19 m.
" 12'17 " 13'11	" 14'03 c.
" 17'27 " 19'12	" 20'59 m.

De Reus a Lleida

Surts 8'22	arriba 11'22 c.
" 13'35	" 20'05 m.
" 17'59	" 22'03 m.
" 20'30	" 0'22 m.

De Lleida a Reus

Surts 5'30	arriba 9'46 m.
" 8'29	" 12'29 m.
" 11'56	" 20'17 m.
" 15'01	" 17'58 c.

Companyia Reusense de Tramvies

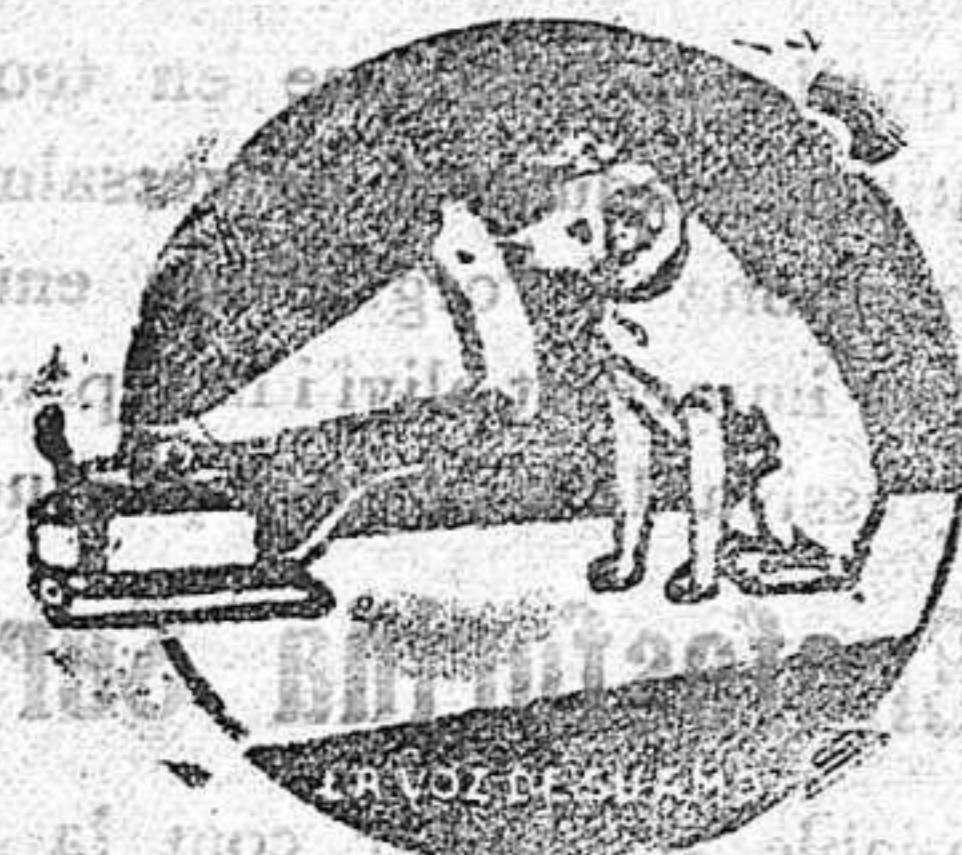
Sortides de Reus (Arrabal Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 24 a les 7'50	Tren n.º 25 a les 9'20
> 12 > 16'—	> 23 > 18'40

Linia de Valencia

Surten de Salou per a Valencia	
6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).	
Arriben a Salou de Valencia	
4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).	

IMP. SANJUÁN - REUS

Sense aquesta marca

'aparell NO és un Gramófon
= CATALEGS GRATIS =

Tractament de la SÍFILIS per l'aplicació INDOLORA del

606

diagnòstic de dits enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)

Dr. A. FRIAS.—Arraval baix de Jesús, 33.
CONSULTA DE 3 A 4

La Hidráulica Reusense de EMILI AULES

Extens assortit en Mosaics hidràulics
PREUS ECONÓMICS

Camí de Riudoms Reus

Juli Sanz Blanco AGENT DE NEGOCIS MATRICULAT Ex-Substitut del Registre de la Propietat

Gestió ràpida d'assumptes jurídics administratius.—Presentació de documents en els Registres de la Propietat i Oficines liquidadores de drets reials.—Examen de finques i censals en dits Registres.—Col·locació de capitals amb hipoteca.—Redempció de ceusos de l'Estat.—Cobro de crédis.—Pago de contribucions.—Administració de finques.—Tramitació de tota classe de documents en les Oficines públiques i organismes oficials, &

Despatx: Carrer Sant Joan, 2, 2.º 2.ª - REUS

Companyía del Gramófon S. A.

Éxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO Í CARUSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPIÑÁ - Carrer Major, 22
Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Rellotgeria.-Rellotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

Els cafès GIL

SON: Els de més fortalesa.
SON: Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Flaca)-Reus

Contra els que no paguen

Intel·ligència entre tots els sastres per a prestar-se mútua ajuda en defensa dels seus interessos

La societat de mestres sastres «LA UNIÓN» recent fundada en aquesta ciutat, formant part de la Federació Catalana que comprén entre altres molts a tots els sastres de la província de Tarragona, se creu en la obligació de fer públic el seu acord, fixat en els estatuts de constitució, de un LLIBRE NEGRE en el que hi constarán els noms de totes les persones que hagin deixat de pagar alguna suma a qualsevol dels atederats. De quin llibre ne tindrà un exemplar cada sastre de la província per a reconeixer a tots els que no hagin pagat a altres companys i negar-se a confeccionar los cap prenda si no salden primerament el deute que amb altre sastre tinguin pendent.

Els deutors podrán satisfer els seus deutes a casa de qualsevol sastre de la localitat encara que no sigui precisament el mateix acreedor, mitjançant rebut i el sastre que realitzi el cobro cuidarà de que el nom del deutor que extingeixi el seu deute sigui desseguida esborrat del LLIBRE NEGRE de tots els sastres da la província.

Si per a burlar aquest acord algú intentés fer-se confeccionar alguna prenda presentant-se amb nom suposat serà denunciat als Tribunals de Justicia.—LA JUNTA.

El cas més senzill de TO

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afecions tranzitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de **TOS** i enfermetats de les vies respiratories són el millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparéixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. Agnès, n.º 80 - REUS

JOSEP SOLE

RECAUDER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gracia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc).

REUS
Güell i Mercader, (Hostalets), 22; Cordereria
Arraval Santa Agnès, 5

TINTORERÍA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxat elèctric.

Galanés, 7

REUS

NON PLU ULTRA

Trajos a preus inverossímils

La casa millor assortida
en trajos per a nens
Portal de Jesús, 1. — REUS

Servei d'Autos i Carruatges

DE MONTRIOIG A REUS i VICEVERSA

SORTIDES

AUTOMOVILS CARRUATGES

MONTRIOIG REUS REUS MONTRIOIG

(Sospés el servei fins a nova ordre) A les 8 A les 4

PUNTS DE PARADA:

A Montroig, Casa Sabaté.

A Montbrió, Café de la Plaça.

A Reus, Carrer de Sant Joan,
Guarnicioneria den Baldrich.

Taller de Cerrallería d'obres

JOAN ADSEERA CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37 REUS

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Garrer del Galló, 4 REUS

DISPONIBLE

JOAN PUJOL

RECAUDER
DE REUS A BARCELONA

ARRAVAL ALT JESÚS.-REUS

DISPONIBLE

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOIDES SERRA sobre tons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÉNTIMS

El Reconstituient millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.